

Mâu Nhiệm SỐNG CHẾT

Vào một ngày hạ tuần tháng 8 năm 1997, các hệ thống truyền thanh, truyền hình đều cắt ngang chương trình thường lệ để loan báo một nguồn tin làm chấn động hàng triệu con tim trên thế giới. Đó là tin công nương Diana vừa tử nạn trong một vụ đụng xe tại Paris, thủ đô Pháp quốc!

Và trong nhiều ngày liên tiếp sau đó, các cơ quan truyền thông quốc tế đua nhau loan những tin tức, hình ảnh liên quan tới cuộc đời và cái chết được coi là bất đắc kỳ tử của một trang quốc sắc mới 36 tuổi đời. Con người ấy từng được những người săn tin giật gân bám sát từng ngày, từng giờ trong hơn một thập niên qua, kể từ sau khi nàng trút bỏ nếp sống thâm lặng, vô danh của một cô giáo bình dị -một loại Cô Bé Lọ Lem- để chuyển vào khúc quanh mới, khởi đầu cho một cuộc đời huy hoàng, vương giả chốn Cung Đình Anh Quốc.

Cũng như cả triệu khán thính giả, tôi lặng người khi theo dõi nguồn tin đột ngột trên đây. Và cũng như nhiều người khác, tôi cảm thấy băng khuâng, hụt hẫng, không tin những gì mình nghe, những gì mình thấy trên màn ảnh nhỏ TV. Trong giây phút xúc động, một câu hỏi lớn vẩn lên trong tâm trí tôi. Có lẽ nào sự sống và nỗi chết lại cận kề, gần bó mật thiết với nhau như thế? Và đâu là mốc điểm, là ranh giới tử sinh?

Mấy tiếng đồng hồ sau đó, một tin dữ khác lại đến với tôi. Sau Thánh Lễ Chúa Nhật 31 tháng 8 năm 1997, một người bạn đến bên tôi nói nhỏ với một giọng trầm buồn như âm vang của tiếng khóc. Anh ạ, Mậu chết rồi! Tôi bàng hoàng hỏi lại. Chú nói Mậu nào? Người bạn trẻ lặng lẽ ngược mắt nhìn vô định vào khoảng không rồi lên tiếng trả lời tôi mà như nói với chính mình. Nguyễn Đức Mậu, Trưởng Thiếu Nhi Thánh Thể! Anh vừa được Chúa gọi về trong một tai nạn xe hơi bên Pháp, sau khi tham dự Đại Hội Giới Trẻ Thế Giới tại đây.

Như một kẻ mộng du, tôi theo nhà tôi bước lên xe với tâm trạng hoang mang, xúc động không cùng. Hàng trăm câu hỏi hiện ra trong trí tôi nhưng không sao tìm được câu trả lời. Tôi nhắm mắt lại để mặc cho những ý nghĩ mông lung, nhòa nhạt khuấy động trong hồn.

Tôi hình dung ra trước mắt một Nguyễn Đức Mậu sinh động bằng xương bằng thịt. Vẻ tinh anh của đôi mắt sáng sau cặp kính cận. Dáng nhanh nhẹn của nhịp tay khởi đầu cho một ca khúc cộng đồng. Giọng nói say mê, cuốn hút, gọi mời cất lên như không bao giờ dứt. Tất cả đã làm nên con người Nguyễn Đức Mậu. Nhưng tất cả, trong thoắt chốc đã nhạt nhòa, đã tan biến, đã trở thành hư vô. Bởi vì Trưởng Nguyễn Đức Mậu không còn nữa! Bởi vì Nguyễn Đức Mậu đã từ giã cõi đời! Anh đã âm thầm ra đi không một lời báo trước!

Rồi tiếp đến là tin Mẹ Têrêsa thành Calcutta qua đời để lại bao tiếc thương cho các tu sinh, các tình nguyện viên thuộc Dòng Thừa Sai Bác Ái, cho hàng triệu ân nhân của Mẹ, cho thế giới Công Giáo cũng như cho toàn thể nhân loại. Và, vào những ngày trung tuần tháng 10 năm 1997, cháu Maria Madalena Đặng Quỳnh Chi, thứ nữ anh chị Đặng Văn Liên, cũng âm thầm bỏ lại sau lưng cha mẹ, bạn bè, chồng và đứa con thơ mới được 15 ngày để vĩnh viễn ra đi, kết thúc 29 tuổi đời đầy hoa và mộng. Những nguồn tin cùng những sự kiện nóng bỏng ấy đã dồn dập đến với tôi và đã đẩy tâm tư, hồn trí tôi vào những ngày đêm dài huyền hoặc.

Từ cái chết của Công nương Diana, của Mẹ Têrêsa, của Trương Nguyễn Đức Mậu và của cháu Quỳnh Chi tôi quay về với chính tôi, với thân phận hay chết của con người.

Trong tác phẩm Nước Mắt Và Hạnh Phúc, nhà văn kiêm nhà thơ Nguyễn Tâm Thường tức LM Nguyễn Trọng Tước đã nhìn ngắm chính con người ông để ghi lại những suy nghĩ sau đây. Khi tôi được sinh ra là khởi điểm tôi bắt đầu đi vào cõi chết....Ngay từ trong bào thai của mẹ, bắt đầu có sự sống là tôi đã cư mang sự chết rồi.....Mỗi ngày là một bước dẫn tôi đi dần vào sự chết. Một nhà hiền triết nào đó đã để lại câu nói bất hủ sau đây: Với những tiếng khóc chào đời khi vừa lọt lòng mẹ, con người đã khởi đầu sự sống bằng một cuộc hành trình đi vào cõi chết!

Trong tác phẩm Cung Oán Ngâm Khúc, Ôn Như Hầu Nguyễn Gia Thiều cũng đã viết: Thảo nào khi mới chôn nhau, Đã mang tiếng khóc bưng đầu mà ra! Và sau đó, người thơ cất tiếng than van trước cảnh phù du ngắn ngủi của kiếp nhân sinh: Trăm năm còn có gì đâu! Chẳng qua một nắm cỏ khâu xanh rì!

Đây là lối nhìn, lối cảm và lối nhận về sự sống và nỗi chết của con người trần thế, nói chung. Và người ta nói chết là hết!

Từ cái Tôi nhỏ hẹp, quá lắm con người chỉ có thể vươn tới cái Ta tương đối rộng lớn hơn - dĩ nhiên vẫn chưa thoát khỏi tầm mức giới hạn của con người- để cam đành chấp nhận điều gọi là những phi lý triền miên trong cái vòng tử sinh hữu hạn mà con người phải gánh chịu. Gánh chịu như một nghiệp dĩ!

Trong những tháng ngày này tự dưng tôi suy nghĩ nhiều về những khó khăn trong đời, những cơn bệnh, những nạn tai mà tôi đã trải qua trong những năm tháng gần đây. Trong vòng 5 năm qua, từ 1992 đến 1997, đã bao phen tôi tưởng chừng đã bị búng ra khỏi cõi đời!

Hai lần phải vào bệnh viện cả tháng trời để điều trị chứng suy thoái tim mạch (92-94). Một lần phải nằm liệt một chỗ, không đi không đứng trong mấy tuần liền vì bệnh phong thấp tái phát ở mức độ trầm trọng (95). Và một lần thoát chết trong đường tơ kẽ tóc vì một tai nạn xe hơi (97). Riêng trong năm 95, khi vừa tạm bình phục có thể đi lại được thì con gái út của tôi bị mắc một căn bệnh trầm kha -bệnh Lupus, một chứng nan y mà cho đến nay nền y khoa được coi là tiến bộ vượt bậc của con người vẫn chưa tìm ra được căn nguyên và phương pháp chữa trị-. Và tôi đã phải lẫn lộn ngày đêm bên giường bệnh của cháu trong ngót ba tháng trời liên tiếp. Đau đớn, tuyệt vọng chứng kiến sự suy tàn thể chất phát hiện lần hồi trên đôi mắt thất thần với mái đầu trọc lốc và tấm thân còm cõi chưa được ba chục ký xương da của đứa con vừa chớm bước vào lứa tuổi hai mươi!

Nhưng rồi tất cả như một phép lạ! Cả hai cha con tôi đã sống sót một cách không ngờ sau những lần ra vào bệnh viện, chạm mặt với tử thần.

Buổi tối tham dự Thánh Lễ đưa chân cháu Quỳnh Chi, một ông bạn vong niên, đã lên tiếng âm thầm chia sẻ với chúng tôi: Tôi có một người thân năm nay 104 tuổi. Từ 7 năm qua, cụ nằm bất động trên giường. Mọi vấn đề ăn uống, vệ sinh bản thân đều do con cháu lo liệu, chăm sóc. Mọi người thân trong họ -và có thể cả chính cụ, nếu có phút nào cụ còn tỉnh táo đủ để hiểu được tình trạng bi đát trong cảnh hưởng sống-như-đã-chết của cụ- đều thầm xin Chúa sớm cất cụ về để bản thân cụ được thành thời và để khỏi kéo dài thêm

cảnh thương đau, bận bịu cho con cháu. Nhưng sự sống, sự chết quả là một huyền nhiệm. Con người có thể được gọi bất cứ lúc nào, dù còn trẻ hay đã già đều không thoát khỏi cái quy luật ấy, cho dầu kẻ trong cuộc có muốn hồi thúc cho mau hơn hay trì hoãn cho trễ lại thì cũng không thể được. Nó tới không sớm một phút cũng không trễ một giây trong chương trình của Đấng Tạo Dựng.

Ngước nhìn lên gương mặt ông bạn vong niên sắp bước vào lứa tuổi 80, hơn tôi một con giáp, và tôi chợt nhận ra vẻ bình an toát ra từ tâm tình phó thác của ông. Bất giác, tôi liên tưởng tới nét cười bình an, thanh thoát trong bức hình chụp đức Hồng Y Joseph Bernadin in trên bìa bọc ngoài cuốn sách mang tựa đề The Gift Of Peace (Quà Tặng Bình An) do chính Ngài viết và kết thúc những giòng cuối cùng 13 ngày trước khi giã từ cuộc đời về với Thiên Chúa hôm 14 tháng 11 năm 1996 vì sự tái phát của chứng ung thư tụy tạng.

Niềm an bình ấy từ đâu mà có nếu không phải là món quà trân quý mà Thiên Chúa dành riêng cho con cái của Ngài, những kẻ luôn lắng nghe và sẵn sàng tuân theo Thánh Ý Ngài trong mọi nơi, mọi lúc, mọi cảnh ngộ sung sướng, hạnh phúc, cũng như đau thương, cay nghiệt trong cuộc đời này, trong đó điều mà con người coi là thảm kịch vĩ đại nhất chính là khi đứng trước ngưỡng cửa sự chết?

Giữa phút giây cận kề bên bờ vực tử sinh, người mục tử hiền hòa nhân ái mang tên Joseph Bernadin viết: "Với tất cả tấm lòng chân thật tôi có thể nói với các bạn là tôi rất bình an. Tôi coi nó như món quà đặc biệt của Thiên Chúa gửi đến cho tôi.....Những gì xảy đến cho tôi trong ba năm vừa qua đã dạy cho tôi rất nhiều về chính bản thân tôi, về mối liên hệ giữa tôi và Thiên Chúa, giữa tôi và Giáo Hội cũng như giữa tôi với tha nhânGiữa những biến cố lớn lao trải dài trong cuộc đời tôi, điều gì khiến tôi tin và mẫu người nào tôi đã nỗ lực trở thành? Và nhờ bản chất của những biến cố này, tôi đã đào sâu và phát triển đời sống tâm linh của tôi, đồng thời thủ đắc trong tôi những điều tôi muốn được sẻ chia cùng các bạn.....Tôi hy vọng chúng sẽ hỗ trợ quý bạn trong cuộc hành trình đời sống riêng của mình và vui hưởng niềm an bình nội tâm -một món quà tuyệt vời mà Thiên Chúa đã ban cho tôi- mà lúc này tôi đang ôm ấp trong khi đứng trước ngưỡng cửa dẫn vào cuộc sống trường sinh.

Trong lá thư viết tay gửi riêng độc giả mở đầu tác phẩm Quà Tặng An Bình, Đức Hồng Y Benrnadin viết.....Với tâm tình hết sức cá nhân, tôi thân ái mời những bạn đọc cuốn sách này hãy đồng hành với tôi những dặm đường chót trong cuộc hành trình đời tôi. Khi chúng ta tới cửa ngõ định mệnh, tôi sẽ đi trước -đấy là một quy luật: từng người một theo sự an bài. Tuy nhiên, quý bạn hãy nhớ rằng tôi sẽ mang theo mỗi một người các bạn trong trái tim tôi. Cuối cùng rồi chúng ta sẽ có nhau trong sự kết hợp mật thiết với Chúa Giêsu Kitô, Đấng rất mực yêu thương chúng ta.

* * *

Gấp lại cuốn sách của Đức Hồng Y Bernadin mà Cha Lê Quang Hiền cho tôi ngày 27 tháng 6 năm 1997 với những giòng chữ Thân tặng Anh T.N.V. như một quà tặng tri ân của an bình, tôi ngồi thình lặng trong giây lát, để cho lòng lắng xuống. Lắng xuống thật sâu trong sự kết hợp với Chúa Kitô qua trung gian của người mục tử nhân lành mà những lời tâm huyết của Ngài như còn chiếu sáng trong tôi.

Lạy Chúa Giêsu.

Chúa là Chúa, là Cha, là Thầy và là Bạn của con. Xin dạy con cảm nhận một cách sâu xa màu nhiệm sự sống để trong cuộc đời tạm này con biết sống xứng đáng với ơn gọi trong bậc sống mà Chúa đã gửi đến cho con. Và như đức Hồng Y Bernadin, ngay trong khi còn tại thế, xin Chúa dạy con biết học cách chết để có được tâm tình bình an nhìn sự chết như cánh cửa dẫn con vào cuộc sống viên mãn đời đời. Amen!

(Trích Tâm Bút Bên Vực Tử Sinh do Tin Vui ấn hành, 1998)